

Z A K O N

O ODUZIMANJU IMOVINE PROISTEKLE IZ KRIVIČNOG DELA

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuju se uslovi, postupak i organi nadležni za otkrivanje, oduzimanje i upravljanje imovinom fizičkih i pravnih lica proisteklom iz krivičnog dela.

Član 2.

Odredbe ovog zakona primenjuju se za krivična dela:

- 1) organizovanog kriminala;
- 2) otmica (član 134. Krivičnog zakonika);
- 3) prikazivanje, pribavljanje i posedovanje i iskorišćavanje maloletnog lica za pornografiju (član 185. st. 2. i 3. Krivičnog zakonika);
- 4) protiv imovine (član 208. stav 4, član 208b stav 3. i član 214. stav 3. Krivičnog zakonika);
- 5) protiv privrede (član 223. stav 3, član 224. stav 2, član 225. stav 3, član 226. stav 2, član 227, član 229. st. 2. i 3, član 230. stav 2, član 231. stav 2, član 234. stav 3, član 234a stav 3, čl. 236. i 237. Krivičnog zakonika);
- 6) neovlašćena proizvodnja, držanje i stavljanje u promet opojnih droga (član 246. st. 1. do 3. Krivičnog zakonika);
- 7) protiv javnog reda i mira (član 348. stav 3. i član 350. st. 2. i 3. Krivičnog zakonika);
- 8) protiv službene dužnosti (član 359. stav 3, član 363. stav 3, član 364. stav 3, član 366. stav 5, član 367. st. 1. do 3. i st. 5. i 6. i član 368. st. 1. do 3. i stav 5. Krivičnog zakonika);
- 9) protiv čovečnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom (član 372. stav 1, član 377, član 378. stav 3, član 379. stav 3, čl. 388. do 390. i član 393. Krivičnog zakonika).

Za krivična dela iz člana 134, člana 185. st. 2. i 3, člana 227, člana 230. stav 2, čl. 236. i 237, člana 348. stav 3, člana 350. st. 2. i 3, člana 366. stav 5, člana 367. st. 1. do 3. i st. 5. i 6, člana 368. st. 1. do 3. i stav 5, člana 372. stav 1, člana 377, člana 378. stav 3, čl. 388. do 390. i člana 393. Krivičnog zakonika odredbe ovog zakona primenjuju se ako imovinska korist pribavljena krivičnim delom, odnosno vrednost predmeta krivičnog dela prelazi iznos od milion i petsto hiljada dinara.

Član 3.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

- 1) imovinom se smatra dobro svake vrste u Republici Srbiji ili inostranstvu, materijalno ili nematerijalno, pokretno ili nepokretno, procenjivo ili neprocenjivo velike vrednosti i isprave u bilo kojoj formi kojima se dokazuje pravo ili interes u odnosu na takvo dobro. Imovinom se smatra i prihod ili druga korist ostvarena, neposredno ili

posredno, iz krivičnog dela, kao i dobro u koje je ona pretvorena ili sa kojim je pomešana;

2) imovinom proisteklom iz krivičnog dela smatra se imovina vlasnika koja je u očiglednoj nesrazmeri sa njegovim zakonitim prihodima;

3) oduzimanjem se smatra privremeno ili trajno oduzimanje od vlasnika imovine proistekle iz krivičnog dela.

4) vlasnikom se smatra okrivljeni, okrivljeni saradnik, ostavilac, pravni sledbenik ili treće lice;

5) okrivljenim se smatra osumnjičeni, lice protiv koga je krivični postupak pokrenut ili osuđeni za krivično delo iz člana 2. ovog zakona;

6) okrivljenim saradnikom se smatra svedok saradnik, okrivljeni saradnik i osuđeni saradnik;

7) ostaviocem se smatra lice protiv koga usled smrti krivični postupak nije pokrenut ili je obustavljen, a u krivičnom postupku koji se vodi protiv drugih lica je utvrđeno da je zajedno sa tim licima učinio krivično delo iz člana 2. ovog zakona;

8) trećim licem smatra se fizičko ili pravno lice na koje je preneti imovina proistekla iz krivičnog dela;

9) pravnim sledbenikom smatra se naslednik osuđenog, svedoka saradnika, ostavioca, trećeg lica ili njihovih naslednika.

Član 4.

Stranke u postupku oduzimanja imovine proistekle iz krivičnog dela su javni tužilac i vlasnik.

U postupku iz stava 1. ovog člana mogu se koristiti i dokazi prikupljeni u krivičnom postupku.

Ako odredbama ovog zakona nije drukčije propisano, shodno se primenjuje Zakonik o krivičnom postupku.

II. NADLEŽNI ORGANI

Član 5.

Organi nadležni za otkrivanje, oduzimanje i upravljanje imovinom proisteklom iz krivičnog dela su javni tužilac, sud, organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova nadležna za finansijsku istragu i Direkcija za upravljanje oduzetom imovinom.

Nadležnost javnog tužioca i suda u postupku iz stava 1. ovog člana određuje se prema nadležnosti suda za krivično delo iz koga potiče imovina.

a) Organizaciona jedinica nadležna za finansijsku istragu

Član 6.

Organizaciona jedinica nadležna za finansijsku istragu (u daljem tekstu: Jedinica) je specijalizovana organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova koja otkriva imovinu proisteklu iz krivičnog dela i vrši druge poslove, u skladu sa ovim zakonom.

Poslove iz stava 1. ovog člana Jedinica vrši po službenoj dužnosti ili po odluci javnog tužioca ili suda.

Član 7.

Državni i drugi organi, organizacije i javne službe dužni su da bez odlaganja Jedinici dostave tražene podatke.

b) Direkcija za upravljanje oduzetom imovinom

Član 8.

Direkcija za upravljanje oduzetom imovinom (u daljem tekstu: Direkcija) je organ u sastavu Ministarstva pravde i državne uprave, koji obavlja poslove predviđene ovim zakonom.

Poslove iz svoje nadležnosti Direkcija vrši po službenoj dužnosti ili po odluci javnog tužioca ili suda.

Državni i drugi organi, organizacije i javne službe dužni su da bez odlaganja postupe po zahtevu Direkcije.

Član 9.

Direkcija:

1) upravlja privremeno i trajno oduzetom imovinom proisteklom iz krivičnog dela, imovinom privremeno oduzetom po naredbi javnog tužioca (član 24.) predmetima krivičnog dela (član 87. Krivičnog zakonika), imovinskom koristi pribavljenom krivičnim delom (čl. 91. i 92. Krivičnog zakonika), imovinom datom na ime jemstva u krivičnom postupku i predmetima privremeno oduzetim u krivičnom postupku;

2) vrši procenu vrednosti oduzete imovine proistekle iz krivičnog dela;

3) skladišti, čuva i prodaje privremeno oduzetu imovinu proisteklu iz krivičnog dela i upravlja tako dobijenim sredstvima u skladu sa zakonom;

4) vodi evidencije o imovini kojom upravlja i o sudskim postupcima u kojima je odlučivano o oduzimanju imovine proistekle iz krivičnog dela;

5) učestvuje u pružanju međunarodne pravne pomoći;

6) učestvuje u obuci državnih službenika u vezi sa oduzimanjem imovine proistekle iz krivičnog dela;

7) obavlja druge poslove u skladu sa zakonom.

Poslove iz stava 1. ovog člana Direkcija obavlja i u vezi sa imovinskom koristi proisteklom iz privrednog prestupa, odnosno prekršaja, u skladu sa zakonom.

Član 10.

Direkcija ima svojstvo pravnog lica.

Sedište Direkcije je u Beogradu.

Direkcija može imati posebne organizacione jedinice izvan svog sedišta.

Član 11.

Direkcijom rukovodi direktor koga postavlja i razrešava Vlada, na predlog ministra nadležnog za pravosuđe.

Za direktora može biti postavljeno lice koje ispunjava opšte uslove za rad u organima državne uprave, ima završen pravni ili ekonomski fakultet i najmanje devet godina radnog iskustva.

Direktor ima položaj državnog službenika, u skladu sa propisima o državnim službenicima.

Direktor ne može biti član organa političke stranke.

Na direktora se primenjuju odredbe propisa koji uređuju pitanja sukoba interesa.

Za svoj rad i rad Direkcije direktor odgovara ministru nadležnom za pravosuđe.

Član 12.

Na rad, unutrašnje uređenje i sistematizaciju radnih mesta u Direkciji primenjuju se propisi o državnoj upravi, a na rešavanje u upravnim stvarima propisi o opštem upravnom postupku.

Na prava i obaveze zaposlenih u Direkciji primenjuju se propisi o državnim službenicima i nameštenicima.

Član 13.

Direktor i državni službenici zaposleni u Direkciji koji rade na poslovima izvršenja imaju službenu značku i legitimaciju, čiju sadržinu i izgled propisuje ministar nadležan za pravosuđe.

Član 14.

Sredstva za rad Direkcije obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije i iz drugih izvora, u skladu sa zakonom.

Član 15.

Nadzor nad radom Direkcije vrši ministarstvo nadležno za pravosuđe.

III. POSTUPAK

Član 16.

U postupku oduzimanja imovine proistekle iz krivičnog dela nadležni organi dužni su da vode računa o časti i dostojanstvu vlasnika.

a) Finansijska istraga

Član 17.

Finansijska istraga pokreće se protiv vlasnika kada postoje osnovi sumnje da poseduje znatnu imovinu proisteklu iz krivičnog dela.

U finansijskoj istrazi prikupljaju se dokazi o imovini, zakonitim prihodima i troškovima života okrivljenog, okrivljenog saradnika ili ostavioca, dokazi o imovini koju je nasledio pravni sledbenik, odnosno dokazi o imovini i naknadi za koju je imovina prenet na treće lice.

U svrhu vođenja finansijske istrage Jedinica može angažovati stručno lice ili instituciju, radi pružanja stručne pomoći.

Član 18.

Organi i lica koja učestvuju u finansijskoj istrazi dužni su da postupaju sa naročitom hitnošću.

Podaci u vezi sa finansijskom istragom poverljivi su i predstavljaju tajne podatke određene u skladu sa zakonom koji uređuje tajnost podataka.

Osim službenih lica podatke iz stava 2. ovog člana ne mogu odavati ni druga lica kojima podaci postanu dostupni. Službeno lice je dužno da drugo lice obavesti da ovi podaci predstavljaju tajne podatke.

Član 19.

Finansijska istraga pokreće se naredbom javnog tužioca.

Finansijskom istragom rukovodi javni tužilac.

Na zahtev javnog tužioca ili po službenoj dužnosti, dokaze iz člana 17. stav 2. ovog zakona prikuplja Jedinica.

Član 20.

Pretresanje stana i ostalih prostorija vlasnika ili drugih lica preduzeće se, na osnovu odluke nadležnog suda, ako je verovatno da će se pronaći dokazi iz člana 17. stav 2. ovog zakona.

Pretresanje vlasnika ili drugih lica preduzeće se ako je verovatno da će se pronaći dokazi iz stava 1. ovog člana.

Član 21.

Predmeti, evidencije, dokumenti i podaci koji mogu poslužiti kao dokaz iz člana 17. stav 2. ovog zakona privremeno će se oduzeti.

Državni i drugi organi, organizacije i javne službe dužni su da Jedinici omoguće uvid, pristup i preuzimanje podataka iz njihovih elektronskih baza, kao i uvid i dostavu evidencija, dokumenata, podataka i drugih predmeta iz stava 1. ovog člana.

Uvid i dostava predmeta, evidencija, dokumenata i podataka iz stava 2. ovog člana ne mogu se uskratiti pozivanjem na obavezu čuvanja tajne.

Na zahtev Jedinice, fizička i pravna lica koja drže isprave i dokaze o izvorima sticanja prihoda i imovine po bilo kojoj osnovi, dužna su da ih predaju bez odlaganja, ako je verovatno da bi se na osnovu njih mogla identifikovati imovina proistekla iz krivičnog dela.

Član 22.

Javni tužilac može narediti bankarskoj ili drugoj finansijskoj organizaciji da Jedinici dostavi podatke o stanju poslovnih i ličnih računa i sefova vlasnika.

Naredbom iz stava 1. ovog člana javni tužilac nalaže Jedinici da vrši automatsku obradu podataka o stanju poslovnih i ličnih računa i sefova vlasnika.

b) Privremeno oduzimanje imovine

Član 23.

Kada postoji opasnost da bi kasnije oduzimanje imovine proistekle iz krivičnog dela bilo otežano ili onemogućeno, javni tužilac podnosi zahtev za privremeno oduzimanje imovine.

Zahtev iz stava 1. ovog člana sadrži podatke o vlasniku, zakonski naziv krivičnog dela, označenje imovine koju treba oduzeti, dokaze o imovini, okolnosti iz

kojih proizilazi osnovana sumnja da imovina proističe iz krivičnog dela i razloge koji opravdavaju potrebu za privremenim oduzimanjem imovine.

O zahtevu iz stava 1. ovog člana u zavisnosti od faze postupka odlučuje istražni sudija, sudija za prethodni postupak, odnosno predsednik veća pred kojim se održava glavni pretres.

Član 24.

Ako postoji opasnost da će vlasnik raspolagati imovinom proisteklom iz krivičnog dela pre nego što sud odluči o zahtevu iz člana 23. stav 1. ovog zakona, javni tužilac donosi naredbu o zabrani raspolaganja imovinom i o privremenom oduzimanju pokretne imovine.

Mera iz stava 1. ovog člana traje do donošenja odluke suda o zahtevu javnog tužioca, a najduže tri meseca od dana donošenja naredbe.

Naredbu iz stava 1. ovog člana izvršava Jedinica.

Naredba o zabrani raspolaganja nepokretnosti upisuje se u evidenciju nepokretnosti odmah po prijemu zahteva.

Privremeno oduzete pokretne stvari po naredbi javnog tužioca poveravaju se na upravljanje Direkciji.

Član 25.

Sud će na zahtev javnog tužioca iz člana 23. stav 1. ovog zakona rešenjem odrediti privremeno oduzimanja imovine ako su ispunjeni sledeći uslovi:

- 1) postoji osnovana sumnja da je fizičko ili pravno lice izvršilo krivično delo iz člana 2. ovog zakona;
- 2) postoji verovatnoća da je imovina vlasnika proistekla iz krivičnog dela;
- 3) vrednost imovine iz tačke 2) ovog stava čije oduzimanje traži prelazi iznos od milion i petsto hiljada dinara;
- 4) postoje razlozi koji opravdaju potrebu za privremenim oduzimanjem (član 23. stav 1).

Ako nisu ispunjeni uslovi iz stava 1. ovog člana sud će rešenjem zahtev javnog tužioca odbiti.

O zahtevu javnog tužioca za privremeno oduzimanje imovine proistekle iz krivičnog dela sud donosi odluku najkasnije u roku od osam dana od dana podnošenja zahteva.

Član 26.

Rešenje o privremenom oduzimanju imovine proistekle iz krivičnog dela sadrži podatke o vlasniku, zakonski naziv krivičnog dela, podatke o vrsti i vrednosti imovine koja se oduzima, okolnosti iz kojih proizilazi verovatnoća da imovina proističe iz krivičnog dela, razloge koje opravdavaju potrebu za privremenim oduzimanjem imovine, vreme na koje se oduzima i pouku o pravu na prigovor protiv rešenja.

U rešenju iz stava 1. ovog člana sud može odrediti da se privremeno oduzimanje ne odnosi na imovinu koju treba izuzeti primenom pravila o zaštiti savesnog sticaoca, a vlasniku može ostaviti na korišćenje deo privremeno oduzete imovine ako bi njenim oduzimanjem bilo dovedeno u pitanje izdržavanje vlasnika ili lica koje je po zakonu dužan da izdržava.

Sud ne može privremeno oduzeti imovinu koja je izuzeta od izvršenja u skladu sa zakonom koji uređuje izvršenje i obezbeđenje.

Član 27.

Rešenje iz člana 26. stav 1. ovog zakona sud će dostaviti vlasniku, njegovom braniocu, odnosno punomoćniku, javnom tužiocu, Jedinici, Direkciji i banci ili drugoj organizaciji nadležnoj za platni promet.

Rešenje iz člana 25. stav 2. ovog zakona sud će dostaviti javnom tužiocu, Jedinici, vlasniku i njegovom braniocu, odnosno punomoćniku.

Član 28.

Danom otvaranja stečajnog postupka nad pravnim licem prema kome je doneto rešenje o privremenom oduzimanju imovine iz člana 25. stav 1. ovog zakona, vrednost imovine proistekle iz krivičnog dela smatra se dospelim iznosom na kome postoji pravo izlučnog namirenja.

Član 29.

Protiv rešenja iz člana 25. ovog zakona može se podneti prigovor u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.

Podnošenje prigovora ne odlaže izvršenje rešenja iz člana 25. stav 1 ovog zakona.

Uz prigovor protiv rešenja iz člana 25. stav 1 ovog zakona vlasnik može dostaviti i dokaze o zakonitom poreklu privremeno oduzete imovine.

O prigovoru protiv rešenja iz člana 25. ovog zakona odlučuje vanpretresno veće.

Član 30.

Za odlučivanje o prigovoru protiv rešenja iz člana 25. ovog zakona, vanpretresno veće zakazuje ročište na koje poziva vlasnika, njegovog branioca ili punomoćnika i javnog tužioca.

Poziv i prigovor suprotne strane dostavljaju se na poznatu adresu, odnosno sedište lica iz stava 1. ovog člana uz upozorenje da će se ročište održati i u slučaju njihovog nedolaska.

Član 31.

Ročište iz člana 30. stav 1. ovog zakona održaće se najkasnije u roku od 15 dana od dana podnošenja prigovora. Nedolazak uredno obaveštenih stranaka ne sprečava održavanje ročišta.

Započeto ročište iz stava 1. ovog člana dovršiće se, po pravilu, bez prekidanja ili odlaganja.

Član 32.

Sud će odbaciti prigovor ako je neblagovremen, nepotpun ili izjavljen od neovlašćenog lica.

Sud će rešenjem odbiti prigovor ukoliko nađe da je neosnovan.

Sud će rešenjem usvojiti prigovor vlasnika i u celini ili delimično ukinuti privremeno oduzimanje imovine proistekle iz krivičnog dela ako:

- 1) ne postoji opasnost da će trajno oduzimanje imovine biti onemogućeno ili otežano;
- 2) nema dovoljno dokaza o postojanju osnovane sumnje da privremeno oduzeta imovina proističe iz krivičnog dela;
- 3) vlasnik dokaže da nije vlasnik celokupne ili dela privremeno oduzete imovine;
- 4) vrednost imovine proistekle iz krivičnog dela ne prelazi iznos od milion i petsto hiljada dinara.

Sud će rešenjem usvojiti prigovor javnog tužioca i u celini ili delimično odrediti privremeno oduzimanje imovine proistekle iz krivičnog dela ukoliko nađe da su ispunjeni uslovi iz člana 25. stav 1. ovog zakona.

Odluku o prigovoru sud će doneti u roku od osam dana od dana zaključenja ročišta iz člana 30. stav 1. ovog zakona.

Član 33.

Protiv rešenja o odbijanju prigovora (član 32. stav 2) stranke mogu izjaviti žalbu u roku od tri dana od dana dostavljanja rešenja.

U roku iz stava 1. ovog člana protiv rešenja o usvajanju prigovora vlasnika (član 32. stav 3) žalbu može izjaviti javni tužilac, a protiv rešenja o usvajanju prigovora javnog tužioca (član 32. stav 4) žalbu može izjaviti vlasnik.

O žalbi iz st. 1. i 2. ovog člana odlučuje nadležni drugostepeni sud.

Rešavajući po žalbi, sud može žalbu odbaciti kao neblagovremenu ili nedozvoljenu, odbiti žalbu kao neosnovanu ili usvojiti žalbu i rešenje preinačiti ili ukinuti i predmet vratiti na ponovno odlučivanje.

Ako je u istom predmetu rešenje već jedanput ukinuto, drugostepeni sud će u sednici veća ili nakon održanog ročišta doneti odluku, s tim da pobijano rešenje ne može ukinuti i uputiti na ponovno odlučivanje prvostepenom sudu.

Na zakazivanje i održavanje ročišta iz stava 5. ovog člana shodno se primenjuju odredbe čl. 30. i 31. ovog zakona.

Član 34.

Privremeno oduzimanje imovine proistekle iz krivičnog dela prestaje ako:

- 1) javni tužilac ne podnese zahtev za trajno oduzimanje u roku iz člana 38. stav 1. ovog zakona;
- 2) pre isteka roka iz tačke 1) ovog stava bude pravnosnažno ukinuto;
- 3) bude zamenjeno merom zabrane raspolaganja privremeno oduzetom imovinom.

Privremeno oduzimanje imovine proistekle iz krivičnog dela traje najduže dok sud ne odluči o zahtevu za trajno oduzimanje imovine.

Do podnošenja zahteva za trajno oduzimanje imovine sud može po službenoj dužnosti ili na zahtev stranaka preispitati odluku o privremenom oduzimanju imovine proistekle iz krivičnog dela i u opravdanim slučajevima tu odluku ukinuti ili je zameniti merom zabrane raspolaganja privremeno oduzetom imovinom.

U slučaju da je upravljanje privremeno oduzetom imovinom otežano ili pruzrokuje nesrazmerno visoke troškove, sud može na obrazloženi predlog Direkcije

preispitati odluku o privremenom oduzimanju imovine proistekle iz krivičnog dela i zameniti je merom zabrane raspolaganja privremeno oduzetom imovinom.

Nadzor nad sprovođenjem mere zabrane raspolaganja privremeno oduzetom imovinom vrši Jedinica.

Član 35.

Rešenje o ukidanju privremenog oduzimanja imovine iz člana 34. stav 3. ovog zakona sud će doneti ako se pojave okolnosti koje ukazuju da dalja primena privremenog oduzimanja imovine nije opravdana.

Rešenje o meri zabrane raspolaganja privremeno oduzetom imovinom iz člana 34. stav 3. ovog zakona sud će doneti ako se pojave okolnosti koje ukazuju da se i tom merom može obezbediti trajno oduzimanje imovine.

Rešenje o meri zabrane raspolaganja privremeno oduzetom imovinom iz člana 34. stav 4. ovog zakona sud će doneti ako utvrdi da je predlog Direkcije opravdan i da se tom merom može obezbediti trajno oduzimanje imovine.

Pre donošenja rešenja iz st. 1. do 3. ovog člana sud može zakazati ročište da bi se preispitala odluka o određivanju privremenog oduzimanja imovine proistekle iz krivičnog dela.

Na ročište iz stava 4. ovog člana pozvaće se lica iz člana 30. stav 1. ovog zakona. Nedolazak uredno pozvanih lica ne sprečava održavanje ročišta.

Član 36.

Protiv rešenja o odbačaju ili odbijanju zahteva stranaka ili predloga Direkcije za preispitivanje odluke o privremenom oduzimanju imovine proistekle iz krivičnog dela, žalba nije dozvoljena.

Stranke, odnosno Direkcija ne mogu na osnovu istih činjenica podneti novi zahtev, odnosno predlog.

Član 37.

Protiv rešenja iz člana 35. st. 1. do 3. ovog zakona može se izjaviti žalba u roku od tri dana od dana dostavljanja rešenja.

O žalbi iz stava 1. ovog člana odlučuje vanpretresno veće.

Na odlučivanje o žalbi iz stava 1. ovog člana shodno se primenjuju odredbe člana 33. st. 4. do 6. ovog zakona.

v) Trajno oduzimanje imovine

Član 38.

Javni tužilac podnosi zahtev za trajno oduzimanje imovine proistekle iz krivičnog dela u roku od tri meseca od dana dostavljanja pravnosnažne presude kojom je utvrđeno da je učinjeno krivično delo iz člana 2. ovog zakona.

Zahtev iz stava 1. ovog člana sadrži:

- 1) pravnosnažnu presudu;
- 2) podatke o okrivljenom, odnosno okrivljenom saradniku;
- 3) zakonski naziv krivičnog dela;
- 4) označenje imovine koju treba oduzeti;

5) dokaze o imovini koju okrivljeni, odnosno okrivljeni saradnik poseduje ili je posedovao i zakonitim prihodima;

6) okolnosti koje ukazuju da je imovina proistekla iz krivičnog dela, odnosno okolnosti koje ukazuju na postojanje očigledne nesrazmere između imovine i zakonitih prihoda;

7) razloge koji opravdavaju potrebu za trajnim oduzimanjem imovine.

Zahtev protiv pravnog sledbenika, osim podataka iz stava 2. ovog člana, sadrži i dokaze da je pravni sledbenik nasledio imovinu proisteklu iz krivičnog dela, a zahtev protiv trećeg lica sadrži i dokaze da je imovina proistekla iz krivičnog dela preneti bez naknade ili uz naknadu koja ne odgovara stvarnoj vrednosti u cilju osujećenja oduzimanja.

O zahtevu iz stava 1. ovog člana odlučuje vanpretresno veće.

Postupak za trajno oduzimanje je hitan.

Član 39.

Odluku o zahtevu za trajno oduzimanje imovine sud donosi na glavnom ročištu.

Član 40.

Pre održavanja glavnog ročišta iz člana 39. ovog zakona sud će u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva javnog tužioca zakazati pripremno ročište radi predlaganja dokaza.

Na pripremno ročište sud će pozvati javnog tužioca, vlasnika i njegovog punomoćnika. Poziv se dostavlja vlasniku na sudu poznatoj adresi, odnosno sedištu pozvanog lica, uz upozorenje da će se ročište održati i u slučaju njegovog nedolaska.

Ako je poziv dostavljen neposredno vlasniku ili punomoćniku, smatra se da je time dostavljanje vlasniku uredno izvršeno. U slučaju da se poziv ne može dostaviti na ovaj način, sud će vlasniku postaviti punomoćnika po službenoj dužnosti za postupak trajnog oduzimanja imovine.

Vlasniku će se poziv dostaviti tako da između dana dostavljanja poziva i dana održavanja pripremnog ročišta protekne najmanje osam dana.

U pozivu će sud pozvati lica iz stava 2. ovog člana da na pripremnom ročištu iznesu činjenice i predlože dokaze na kojima se zasniva ili osporava zahtev javnog tužioca.

Član 41.

Sud će održati glavno ročište u roku od tri meseca od dana održavanja pripremnog ročišta.

Ako postoje okolnosti na osnovu kojih se može zaključiti da neki dokaz neće moći da se pribavi u roku iz stava 1. ovog člana ili ako dokaz treba da se pribavi iz inostranstva, dan održavanja glavnog ročišta se može odložiti najduže za još tri meseca.

Po proteku roka od šest meseci od dana održavanja pripremnog ročišta, glavno ročište će se održati bez obzira što određeni dokaz nije pribavljen.

Član 42.

Na glavno ročište sud poziva javnog tužioca, vlasnika i njegovog punomoćnika i po potrebi i druga lica.

Vlasniku, punomoćniku i drugim licima poziv se dostavlja na sudu poznatu adresu, odnosno sedište pozvanog pravnog lica, uz upozorenje da će se ročište održati i u slučaju njihovog nedolaska.

Vlasniku će se poziv dostaviti tako da između dana dostavljanja poziva i dana održavanja ročišta ima najmanje 15 dana.

Član 43.

Glavno ročište počinje iznošenjem sadržine zahteva javnog tužioca. Započeto ročište dovršiće se, po pravilu, bez prekidanja i odlaganja.

Ako je zahtev usmeren na imovinu okrivljenog, odnosno okrivljenog saradnika, javni tužilac iznosi dokaze o imovini koju okrivljeni, odnosno okrivljeni saradnik poseduje, o njihovim zakonitim prihodima i okolnostima koje ukazuju na postojanje očigledne nesrazmere između imovine i zakonitih prihoda. Okrivljeni, okrivljeni saradnik, odnosno njihovi punomoćnici se izjašnjavaju o navodima javnog tužioca.

Ako je zahtev usmeren na imovinu pravnog sledbenika ili trećeg lica, javni tužilac iznosi dokaze da je pravni sledbenik nasledio imovinu proisteklu iz krivičnog dela, odnosno da je imovina prenet na treće lice bez naknade ili uz naknadu koja očigledno ne odgovara stvarnoj vrednosti, u cilju osujećenja oduzimanja. Pravni sledbenik, treće lice, odnosno njihovi punomoćnici se izjašnjavaju o navodima javnog tužioca.

Član 44.

Po okončanju glavnog ročišta sud donosi rešenje kojim usvaja ili odbija zahtev za trajno oduzimanje imovine.

Rešenje o trajnom oduzimanju imovine sadrži podatke o vlasniku, zakonski naziv krivičnog dela iz presude, podatke o imovini koja se oduzima, odnosno vrednost koja se oduzima od vlasnika ako je raspolagao imovinom proisteklom iz krivičnog dela u cilju osujećenja njenog oduzimanja i odluku o troškovima upravljanja privremeno oduzetom imovinom, imovinskopravnom zahtevu oštećenog i troškovima zastupanja.

Rešenje iz stava 1. ovog člana sud će dostaviti vlasniku, njegovom punomoćniku, javnom tužiocu, Direkciji i Jedinici.

Član 45.

Ukoliko je pravnosnažnom presudom doneta odluka o imovinskopravnom zahtevu oštećenog, sud će u rešenju o trajnom oduzimanju imovine taj iznos izlučiti iz oduzete imovine, a ako takva odluka nije doneta, sud može rešenjem izlučiti deo imovine radi namirenja imovinskopravnog zahteva. Rešenjem iz člana 44. stav 2. ovog zakona sud može da odluči o imovinskopravnom zahtevu oštećenog čije postojanje je utvrđeno pravnosnažnom presudom.

Ukoliko je rešenjem iz člana 44. stav 2. ovog zakona odlučeno o troškovima upravljanja privremeno oduzetom imovinom i punomoćnika po službenoj dužnosti, a ne mogu se naplatiti od vlasnika, sud će u rešenju o trajnom oduzimanju imovine taj iznos izlučiti iz oduzete imovine.

Sud će u rešenju iz člana 44. stav 2. ovog zakona vlasniku ostaviti deo imovine ako bi njenim oduzimanjem bilo dovedeno u pitanje izdržavanje vlasnika i lica koje je dužan da izdržava u skladu sa odredbama zakona koji uređuje izvršenje i obezbeđenje.

Član 46.

Po prijemu rešenja iz člana 44. stav 2. ovog zakona Direkcija odmah preduzima mere za upravljanje oduzetom imovinom.

Oduzetom imovinom iz stava 1. ovog člana Direkcija upravlja do pravnosnažnog okončanja postupka za trajno oduzimanje imovine.

Član 47.

Protiv rešenja iz člana 44. stav 1. ovog zakona ovlašćena lica mogu izjaviti žalbu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.

Žalba ne sprečava Direkciju da postupi u skladu sa članom 46. ovog zakona.

O žalbi protiv rešenja odlučuje nadležni drugostepeni sud.

Član 48.

Rešavajući o žalbi sud može žalbu odbaciti kao neblagovremenu ili nedozvoljenu, odbiti žalbu kao neosnovanu ili uvažiti žalbu i rešenje preinačiti ili ukinuti i predmet uputiti na ponovno odlučivanje.

Ako je u istom predmetu rešenje već jedanput bilo ukinuto, drugostepeni sud će zakazati ročište i odlučiti o žalbi, s tim da rešenje ne može ukinuti i predmet uputiti na ponovno odlučivanje prvostepenom sudu.

Na zakazivanje i održavanje ročišta iz stava 2. ovog člana shodno se primenjuju odredbe čl. 30. i 31. ovog zakona.

IV. UPRAVLJANJE ODUZETOM IMOVINOM

Član 49.

Po prijemu rešenja o privremenom, odnosno trajnom oduzimanju imovine, Direkcija odmah postupa u skladu sa nadležnostima iz člana 9. ovog zakona.

Direkcija upravlja oduzetom imovinom iz stava 1. ovog člana sa pažnjom dobrog domaćina, odnosno dobrog stručnjaka.

Direkcija upravlja oduzetom imovinom u skladu sa ovim zakonom i podzakonskim aktima donetim na osnovu ovog zakona.

U poslovima upravljanja oduzetom imovinom Direkcija može da ugovara usluge u skladu sa aktom ministra nadležnog za pravosuđe.

Član 50.

O oduzetoj imovini sačinjava se zapisnik u koji se unose podaci o vlasniku, podaci o imovini i stanju u kojem je preuzeta, podaci o vrednosti koja se oduzima (član 44. stav 2), napomena da li se imovina privremeno ili trajno oduzima, da li je privremeno oduzeta imovina ostala kod vlasnika ili je poverena drugom fizičkom ili pravnom licu (čl. 52. i 53) i drugi podaci.

Ministar nadležan za pravosuđe propisuje bližu sadržinu zapisnika iz stava 1. ovog člana i sadržinu i način vođenja evidencija o poslovima koje u smislu člana 9. stav 1. ovog zakona obavlja Direkcija.

Član 51.

Rešenje suda o privremenom oduzimanju imovine (član 26. stav 1) je izvršno. Izvršenje tog rešenja neposredno sprovodi Direkcija.

Privremeno oduzimanje imovine sprovodi se shodnom primenom odredaba zakona koji uređuje izvršenje i obezbeđenje, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Ministar nadležan za pravosuđe propisuje način utvrđivanja troškova čuvanja i održavanja privremeno oduzete imovine.

Troškove čuvanja i održavanja privremeno oduzete imovine snosi Direkcija.

Član 52.

U opravdanim slučajevima direktor Direkcije može odlučiti da privremeno oduzeta imovina ostane kod vlasnika, uz obavezu da se o imovini stara sa pažnjom dobrog domaćina. Vlasnik snosi troškove čuvanja i održavanja imovine.

U opravdanim slučajevima direktor Direkcije može poveriti upravljanje privremeno oduzetom imovinom drugom fizičkom ili pravnom licu na osnovu ugovora.

Član 53.

Ako je privremeno oduzeto pravno lice Direkcija može pravo upravljanja preneti na fizičko ili pravno lice na osnovu ugovora.

Lice na koje je preneto pravo upravljanja u poslovima upravljanja ima ovlašćenja, obaveze i odgovornost kao zastupnik društvenog kapitala, u skladu sa zakonom koji uređuje privatizaciju.

Član 54.

Privremeno oduzete predmete od istorijske, umetničke i naučne vrednosti Direkcija predaje na čuvanje ustanovama nadležnim za čuvanje ovih predmeta do donošenja odluke o zahtevu za trajno oduzimanje imovine.

Privremeno oduzete devize i efektivni domaći i strani novac, oročavaju se pod najpovoljnijim uslovima kod Narodne banke Srbije.

Predmete od plemenitih metala, dragog i poludragog kamenja i bisera Direkcija predaje na čuvanje Narodnoj banci Srbije do donošenja odluke iz stava 1. ovog člana.

Privremeno oduzeto oružje predaje se na čuvanje ministarstvu nadležnom za unutrašnje poslove, osim kolekcionarskih i trofejnih primeraka, koji se poveravaju na čuvanje muzeju.

O čuvanju predmeta iz st. 1. do 4. ovog člana Direkcija zaključuje ugovor sa nadležnim ustanovama, odnosno Narodnom bankom Srbije.

Član 55.

Ako je vlasniku privremeno oduzeta pokretna i nepokretna imovina, Direkcija može iz novčanih sredstava, odnosno sredstava dobijenih prodajom pokretne imovine da namiri nužne troškove čuvanja i održavanja nepokretne imovine.

Ako rešenje o privremenom oduzimanju imovine bude ukinuto, Republika Srbija snosi troškove iz stava 1. ovog člana.

Član 56.

Radi očuvanja vrednosti privremeno oduzete imovine Direkcija može da prodaje pokretnu imovinu, neposredno ili preko određenog fizičkog ili pravnog lica.

Ako odredbama ovog zakona nije drugačije propisano, u postupku prodaje imovine iz stava 1. ovog člana shodno se primenjuju odredbe zakona koji uređuje izvršenje i obezbeđenje.

Član 57.

Prodaja imovine iz člana 55. stav 1. i člana 56. stav 1. ovog zakona vrši se usmenim javnim nadmetanjem koje se oglašava u „Službenom glasniku Republike Srbije”, odnosno drugom javnom glasilu.

Lako kvarljiva roba i životinje mogu se prodati bez usmenog javnog nadmetanja.

Pokretna imovina se prodaje po istoj ili višoj ceni od procenjene vrednosti koju je odredila Direkcija. Ako imovina ne bude prodana nakon dva usmena javna nadmetanja prodaja se može izvršiti neposrednom pogodbom.

Prodaja hartija od vrednosti i drugih vrednosnih papira vrši se u skladu sa propisima kojima se uređuje promet hartija od vrednosti.

Član 58.

Pokretna imovina koja ne bude prodana u roku dužem od godinu dana može biti poklonjena u humanitarne svrhe ili uništena.

Odluku o poklonu imovine iz stava 1. ovog člana donosi Vlada, na predlog direktora, po pribavljenom mišljenju ministra nadležnog za zdravstvo ili socijalnu zaštitu.

Odluku o uništenju imovine iz stava 1. ovog člana direktor donosi i zbog postojanja zdravstvenih, veterinarskih, fitosanitarnih, sigurnosnih ili drugih razloga propisanih zakonom.

Imovina se uništava pod nadzorom Direkcije, u skladu sa posebnim propisima, koji uređuju uništavanje određenih vrsta stvari.

Troškove uništenja snosi Direkcija.

Član 59.

Novčana sredstva dobijena upravljanjem privremeno oduzete imovine i prodajom imovine iz člana 56. stav 1. ovog zakona čuvaju se na posebnim računima Direkcije do ukidanja rešenja o privremenom oduzimanju imovine.

Novčana sredstva iz stava 1. ovog člana koriste se za povraćaj imovine i naknadu štete i troškova. Ako novčana sredstva nisu dovoljna, razlika se isplaćuje iz budžeta Republike Srbije.

Radi sprečavanja umanjivanja vrednosti privremeno oduzete imovine, novčana sredstva iz stava 1. ovog člana mogu se privremeno koristiti za poslovanje pravnog lica čijom imovinom upravlja Direkcija.

Član 60.

Vlasniku privremeno oduzete imovine za koju je, u skladu sa ovim zakonom, utvrđeno da ne potiče iz krivičnog dela, bez odlaganja se vraćaju oduzeta novčana sredstva ili novčana sredstva dobijena prodajom imovine, uvećana za prosečnu kamatu po viđenju za odgovarajući period.

Novčana sredstva iz stava 1. ovog člana Direkcija vraća po službenoj dužnosti ili na zahtev vlasnika.

Član 61.

Ako Direkcija nije upravljala privremeno oduzetom imovinom kao dobar domaćin, vlasnik kome su vraćena novčana sredstva može u roku od 30 dana od dana povraćaja sredstava podneti Direkciji zahtev za naknadu štete prouzrokovane privremenim oduzimanjem imovine.

Ako zahtev za naknadu štete ne bude usvojen ili Direkcija ne donese odluku o njemu u roku od tri meseca od dana podnošenja zahteva, vlasnik može nadležnom sudu podneti tužbu za naknadu štete. Ako je zahtev samo delimično usvojen, vlasnik može podneti tužbu u odnosu na preostali deo zahteva.

Član 62.

Imovina i novčana sredstva dobijena prodajom imovine postaju svojina Republike Srbije kada odluka o trajnom oduzimanju imovine postane pravnosnažna.

Na osnovu odluke ministarstva nadležnog za nauku, odnosno kulturu, trajno oduzete predmete od istorijske, umetničke i naučne vrednosti Direkcija ustupa bez naknade ustanovama nadležnim za čuvanje takvih dobara.

Odluku o postupanju sa trajno oduzetim predmetima iz člana 54. st. 3. i 4. ovog zakona donosi Vlada.

Na trajno oduzetu nepokretnu imovinu primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje postupanje sa sredstvima u svojini Republike Srbije.

Imovinom iz stava 4. ovog člana upravlja Direkcija, do odluke Vlade o raspolaganju tom imovinom.

Član 63.

Po odbitku troškova upravljanja oduzetom imovinom i namirenju imovinskopravnog zahteva oštećenog, novčana sredstva dobijena prodajom trajno oduzete imovine uplaćuju se u budžet Republike Srbije.

V. MEĐUNARODNA SARADNJA

Član 64.

Međunarodna saradnja u cilju oduzimanja imovine proistekle iz krivičnog dela ostvaruje se na osnovu međunarodnog sporazuma.

Ako međunarodni sporazum ne postoji ili neka pitanja nisu uređena međunarodnim sporazumom, međunarodna saradnja ostvaruje se na osnovu principa uzajamnosti i odredaba ovog zakona.

Na pitanja međunarodne saradnje koja nisu uređena ovim zakonom shodno se primenjuju odredbe zakona koji uređuju međunarodnu pravnu pomoć u krivičnim stvarima.

Član 65.

Međunarodna saradnja, u smislu odredaba ovog zakona, obuhvata pružanje pomoći u pronalaženju imovine proistekle iz krivičnog dela, zabranu raspolaganja i privremeno ili trajno oduzimanje imovine proistekle iz krivičnog dela.

Nadležnost domaćeg javnog tužilaštva, odnosno suda u postupku međunarodne saradnje iz stava 1. ovog člana, određuje se shodnom primenom

odgovarajućih zakonskih odredaba o međunarodnoj pravnoj pomoći i izvršenju međunarodnih ugovora.

Član 66.

Pretpostavke za pružanje pomoći, u smislu člana 65. ovog zakona, su:

1) da tražena mera nije u suprotnosti sa osnovnim načelima domaćeg pravnog poretka;

2) da izvršenje molbe inostranog organa ne bi štetilo suverenitetu, javnom poretku ili drugim interesima Republike Srbije;

3) da su u inostranom postupku donošenja odluke o trajnom oduzimanju imovine zadovoljeni standardi pravičnog suđenja;

4) da između Republike Srbije i strane države postoji uzajamnost.

Član 67.

Molba inostranog organa za saradnju, u smislu odredaba ovog zakona, dostavlja se domaćem nadležnom organu preko ministarstva nadležnog za pravosuđe. Na isti način dostavljaju se inostranom organu molba, odnosno odluka domaćih organa.

U hitnim slučajevima, pod uslovom uzajamnosti, molba za pronalaženje, zabranu raspolaganja, odnosno privremeno oduzimanje imovine može se dostaviti posredstvom Jedinice.

Član 68.

Molba za saradnju, u smislu odredaba ovog zakona, sadrži:

1) naziv organa koji podnosi molbu;

2) podatke o licu na koje se molba odnosi (ime, datum i mesto rođenja, državljanstvo i boravište), a ako se radi o pravnom licu i podatke o sedištu pravnog lica;

3) podatke o imovini u vezi sa kojom se traži saradnja i njenoj povezanosti sa licem iz tačke 2) ovog člana;

4) konkretne radnje koje bi trebalo preduzeti i navođenje zakonskih odredaba države molilje koje predstavljaju osnov za preduzimanje određenih mera prinude.

Član 69.

Molba za pronalaženje imovine proistekle iz krivičnog dela, pored podataka iz člana 68. ovog zakona, sadrži i okolnosti iz kojih proizilaze osnovi sumnje da imovina proističe iz krivičnog dela.

Član 70.

Molba za zabranu raspolaganja, odnosno privremeno oduzimanje imovine proistekle iz krivičnog dela, pored podataka iz člana 68. ovog zakona, sadrži i odluku o pokretanju krivičnog postupka ili zahtev za pokretanje postupka za trajno oduzimanje imovine proistekle iz krivičnog dela od lica iz člana 68. tačka 2) ovog zakona.

Član 71.

Molba za trajno oduzimanje imovine proistekle iz krivičnog dela, pored podataka iz člana 68. ovog zakona, sadrži i odluku o trajnom oduzimanju imovine proistekle iz krivičnog dela od lica iz člana 68. tačka 2) ovog zakona.

Član 72.

Po prijemu molbe iz čl. 68. do 71. ovog zakona javni tužilac, odnosno sud ispituje da li su ispunjene pretpostavke iz člana 66. ovog zakona.

Ako molba ne sadrži sve propisane elemente, od inostranog organa će biti zatraženo da dopuni molbu u roku koji ne može biti duži od mesec dana.

Član 73.

Nakon donošenja rešenja o usvajanju molbe za pronalaženje imovine proistekle iz krivičnog dela, javni tužilac upućuje zahtev Jedinici da preduzme neophodne radnje, u cilju otkrivanja i pronalaženja imovine.

Postupajući po zahtevu iz stava 1. ovog člana, Jedinica u skladu sa odredbama čl. 17. do 22. ovog zakona preduzima mere u cilju pronalaženja i obezbeđenja dokaza o postojanju, mestu ili kretanju, vrsti, pravnom statusu ili vrednosti imovine proistekle iz krivičnog dela.

Član 74.

Ako molba za zabranu raspolaganja, privremeno, odnosno trajno oduzimanje imovine sadrži sve elemente propisane u čl. 68. do 71. ovog zakona, odluku donosi vanraspravno veće nadležnog suda. O sednici veća obaveštava se javni tužilac i postavljeni branilac, odnosno punomoćnik.

Ako postoji opasnost da će lice iz člana 68. tačka 2) ovog zakona raspolagati imovinom proisteklom iz krivičnog dela pre nego što bude odlučeno o molbi iz stava 1. ovog člana, sud može doneti naredbu o zabrani raspolaganja imovinom. Ova zabrana važi do donošenja odluke suda o molbi.

Član 75.

Sud može rešenjem usvojiti ili odbiti molbu iz člana 74. stav 1. ovog zakona.

Rešenje o privremenom oduzimanju imovine sadrži podatke iz člana 26. stav 1. ovog zakona, a rešenje o trajnom oduzimanju imovine sadrži podatke iz člana 44. stav 2. ovog zakona.

Rešenje iz stava 2. ovog člana sud će dostaviti postavljenom braniocu, odnosno punomoćniku, javnom tužiocu, Direkciji i Jedinici.

Član 76.

Protiv rešenja iz člana 75. stav 1. ovog zakona može se izjaviti žalba o kojoj odlučuje nadležni drugostepeni sud.

Žalba protiv rešenja kojim je odlučeno o molbi za privremeno oduzimanje imovine izjavljuje se u roku od tri dana od dana dostavljanja rešenja, a žalba protiv rešenja kojim je odlučeno o molbi za trajno oduzimanje imovine izjavljuje se u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.

Žalba ne odlaže izvršenje rešenja o privremenom oduzimanju imovine.

Član 77.

Privremeno oduzimanje imovine traje do okončanja krivičnog postupka, odnosno postupka po zahtevu za trajno oduzimanje imovine u državi molilji.

Ako postupak iz stava 1. ovog člana ne bude okončan u roku od dve godine od donošenja rešenja o privremenom oduzimanju imovine sud će po službenoj dužnosti ukinuti rešenje.

Sud će šest meseci pre isteka roka iz stava 2. ovog člana obavestiti inostrani organ o posledicama protoka roka. Izuzetno, ako inostrani organ pre isteka roka dostavi potrebne dokaze, sud može odlučiti da privremeno oduzimanje imovine traje još najduže dve godine.

Troškove čuvanja i održavanja privremeno oduzete imovine snosi država molilja.

Član 78.

Rešenje o trajnom oduzimanju imovine postaje pravnosnažno kada sud odbije kao neosnovanu žalbu izjavljenu protiv tog rešenja ili uvaži žalbu izjavljenu protiv rešenja kojim je odbijen zahtev za trajno oduzimanje imovine i donese odluku o trajnom oduzimanju imovine.

Trajno oduzetom imovinom proisteklom iz krivičnog dela raspolaže se u skladu sa odredbama ovog zakona, osim ako nešto drugo nije utvrđeno međunarodnim sporazumom.

VI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 79.

Specijalizovana organizaciona jedinica nadležna za finansijsku istragu Ministarstva unutrašnjih poslova i Direkcija za upravljanje oduzetom imovinom koje su obrazovane, odnosno osnovane u skladu sa Zakonom o oduzimanju imovine proistekle iz krivičnog dela („Službeni glasnik RS”, broj 97/08), nastavljaju sa radom u skladu sa ovim zakonom.

Član 80.

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona doneće se u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja podzakonskih akata iz stava 1. ovog člana, primenjivaće se podzakonski akti doneti u skladu sa Zakonom o oduzimanju imovine proistekle iz krivičnog dela („Službeni glasnik RS”, broj 97/08), ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 81.

Odredbe ovog zakona primenjuju se za krivična dela iz člana 2. ovog zakona, propisana Krivičnim zakonikom („Službeni glasnik RS”, br. 85/05, 88/05, 107/05, 72/09, 111/09 i 121/12), odnosno ranije Osnovnim krivičnim zakonom („Službeni list SFRJ”, br. 44/76, 36/77, 34/84, 37/84, 74/87, 57/89, 3/90, 38/90, 45/90 i 54/90, „Službeni list SRJ”, br. 35/92, 16/93, 31/93, 37/93, 41/93, 50/93, 24/94 i 61/01 i „Službeni glasnik RS”, broj 39/03) i Krivičnim zakonom Republike Srbije („Službeni glasnik SRS”, br. 26/77, 28/77, 43/77, 20/79, 24/84, 39/86, 51/87, 6/89 i 42/89 i „Službeni glasnik RS”, br. 16/90, 21/90, 26/91, 75/91, 9/92, 49/92, 51/92, 23/93, 67/93, 47/94, 17/95, 44/98, 10/02, 11/02, 80/02, 39/03 i 67/03).

Član 82.

Postupci oduzimanja imovine proistekle iz krivičnog dela započeti do dana stupanja na snagu ovog zakona, po odredbama Zakona o oduzimanju imovine proistekle iz krivičnog dela („Službeni glasnik RS”, broj 97/08), okončaće se po odredbama tog zakona.

Član 83.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o oduzimanju imovine proistekle iz krivičnog dela („Službeni glasnik RS”, broj 97/08), izuzev člana 2. tog zakona koji prestaje da važi 15. aprila 2013. godine.

Član 84.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, izuzev člana 2. koji stupa na snagu 15. aprila 2013. godine.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o oduzimanju imovine proistekle iz krivičnog dela sadržan je u članu 97. tač. 2. i 16. Ustava Republike Srbije, prema kome Republika Srbije uređuje i obezbeđuje, između ostalog, postupak pred sudovima i drugim državnim organima i organizaciju, nadležnost i rad republičkih organa.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Važeći Zakon o oduzimanju imovine proistekle iz krivičnog dela donet je oktobra 2008. godine, a njegova primena otpočela je 1. marta 2009. godine. Ovim zakonom Republika Srbija je poput niza drugih savremenih i demokratskih država koje se odlikuju vladavinom prava, dobila zakonodavstvo, čije su norme omogućile efikasnije i celovitije oduzimanje imovinske koristi stečene kriminalom. Ovim zakonom je po prvi put u naše krivičnopravno zakonodavstvo uvedena mogućnost da se licu pravosnažno osuđenom za određena, inače veoma teška krivična dela, a za koja je između ostalog i karakteristično da po pravilu, donose veliku dobit, koje ne dokaže da je određena imovina koju poseduje, stečena legalno, takva imovina može trajno oduzeti. Dosadašnja primena ovog zakona je dala veoma dobre rezultate pre svega u suzbijanju krivičnih dela organizovanog kriminala i visoke korupcije, što je i bio glavni cilj koji se ovim zakonom želeo postići. Privremeno ili trajno je oduzeta imovina u vrednosti više miliona evra. Međutim, imajući u vidu činjenicu da se nijedan zakonski tekst ne može smatrati savršenim, kao i da su se u dosadšnjoj četvorogodišnjoj primeni ovog zakona pojavili određeni problemi koji su zahtevali intervencije kako suštinskog tako i pravnotehničkog karaktera, pristupilo se izradi izmena i dopuna ovog zakona. U toku rada na izmenama i dopunama Zakona o oduzimanju imovine proistekle iz krivičnog dela došlo se do spoznaje da je, u manjoj ili većoj meri, potrebno intervenisati u više od polovine odredaba zakona, pa je, shodno jedinstvenim metodološkim pravilima za izradu propisa koje je donela Narodna skupština, odlučeno da se izradi novi tekst Zakona o oduzimanju imovine proistekle iz krivičnog dela.

Razlozi za donošenje novog Zakona o oduzimanju imovine iz krivičnog dela mogu se svrstati u nekoliko kategorija. Prvo, od donošenja važećeg zakona dodanas usvojen je novi Zakonik o krivičnom postupku (2011 godine), koji se već primenjuje u postupcima za krivična dela organizovanog kriminala, visoke korupcije i ratnih zločina, pa je neophodno da se izvrši određeno usklađivanje Zakona o oduzimanju imovine proistekle iz krivičnog dela sa rešenjima koje predviđa novi Zakonik o krivičnom postupku, a imajući u vidu vezu između ova dva zakona. Takođe, u 2009. i 2012. godini izvršene su izmene Krivičnog zakonika, pa je bilo neophodno da se izvrši ažuriranje kataloga krivičnih dela za koje se Zakon o oduzimanju imovine proistekle iz krivičnog dela primenjuje. Drugo, imajući u vidu određene probleme koji su se javili u praksi značajno je izmenjen postupak za privremeno oduzimanje imovine proistekle iz krivičnog dela. Treće, jedna od najvažnijih novina koju novi Zakon o oduzimanju imovine proistekle iz krivičnih dela predviđa je taj da se postupak za trajno oduzimanje imovine pokreće tek nakon pravosnažnosti presude za krivično delo za koje se može oduzeti imovina u skladu sa ovim zakonom. Na taj način se izbegava paralelno vođenje postupka za oduzimanje imovine i krivičnog postupka, što je od velikog značaja za dosledno poštovanje pretpostavke nevinosti u krivičnom postupku. Peto, precizirane su i dodate određene nadležnosti Jedinice za finansijsku istragu i Direkcije za upravljanje oduzetom imovinom, a u cilju efikasnijeg postupanja ovih organa, kako u fazi

otkrivanja imovine proistekle iz krivičnog dela, tako i upravljanja privremeno oduzetom imovinom.

Pored navedenog, pri izradi Zakona imale su se u vidu odredbe međunarodnih dokumenata iz ove oblasti koje potvrdila Republika Srbija kao što su: Konvencija Ujedinjenih nacija protiv nezakonite trgovine narkoticima i psihotropnim supstancama (1989. godina), Konvencija Saveta Evrope o pranju, otkrivanju, zapleni i konfiskaciji prihoda stečenih kriminalom (1990. godina), Krivičnopravna konvencija Saveta Evrope o korupciji (1999. godina), Međunarodna konvencija o suzbijanju finansiranja terorizma Ujedinjenih nacija (1999. godina), Konvencija Ujedinjenih Nacija o borbi protiv transnacionalnog organizovanog kriminala (2000. godina), Konvencija Ujedinjenih nacija protiv korupcije (2003. godina) i Konvencija Saveta Evrope o pranju, traženju, zapleni i konfiskaciji prihoda stečenih kriminalom i o finansiranju terorizma (2005. godina).

Takođe, u izradi Zakona korišćena su i uporednopravna rešenja zemalja koje imaju dužu tradiciju u oblasti oduzimanja imovine proistekle iz krivičnog dela (Italija, Belgija, Holandija, Velika Britanija, Irska, Portugal, SAD, Kanada), kao i relevantne presude Evropskog suda za ljudska prava.

III. OBJAŠNJENJE POJEDINAČNIH REŠENJA I OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Glava I. Osnovne odredbe (čl. 1. do 4.)

Članom 1. Zakona određuje se oblast na koju se ovaj zakon primenjuje.

Članom 2. Zakona određena su krivična dela za koje se odredbe ovog zakona mogu primeniti. Pored krivičnih dela koje predviđe i važeći zakon, a to su pre svega krivična dela organizovanog kriminala, krivično delo neovlašćena proizvodnja, držanje i stavljanje u promet opojnih droga, pojedina krivična dela protiv privrede, krivična dela protiv čovečnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim, kao i krivična dela protiv službene dužnosti (tzv. koruptivna krivična dela), prediđeno je da se Zakon primenjuje i za krivična dela otmica, prevara, iznuda, prouzrokovanje lažnog stečaja, oštećenje poverilaca, nedozvoljena proizvodnja, držanje i promet oružja i eksplozivnih materija i nedozvoljen prelaz državne granice i krijumčarenje ljudi. Takođe, imajući u vidu izmene i dopune Krivičnog zakonika iz decembra 2012. godine, predviđeno da se Zakon primenjuje i za krivična dela koja su propisana ovim novelama i to: zloupotreba položaja odgovornog lica, zloupotreba u vezi sa javnom nabavkom i dogovaranje ishoda takmičenja.

U članu 3. Zakona su precizirani osnovni pojmovi. Pojam imovine je određen u skladu sa međunarodnim konvencijama koje je naša zemlja potvrdila. Jedan od ključnih pojmova Zakona je pojam imovine proistekle iz krivičnog dela, pod kojom se podrazumeva imovina vlasnika koja je u očiglednoj nesrazmeri sa njegovim zakonitim приходima. Pored toga, u cilju usklađivanja sa novim Zakonikom o krivičnom postupku uveden je pojam okrivljenog saradnika.

Članom 4. Zakona određuju se stranke u postupku oduzimanje imovine proistekle iz krivičnog dela (javni tužilac i vlasnik), propisuje se da se dokazi prikupljeni u krivičnom postupku mogu koristiti i u postupku oduzimanja imovine, kao i shodna primena Zakonika o krivičnom postupku.

Glava II. Nadležni organi (čl. 5. do 15.)

Članom 5. Zakona kao organi nadležni za otkrivanje, oduzimanje i upravljanje imovinom proisteklom iz krivičnog dela određeni su javni tužilac, sud, organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova nadležna za finansijsku istragu i Direkcija za upravljanje oduzetom imovinom.

Odredbama čl. 6. i 7. Zakona predviđeno je da je za otkrivanje imovine proistekle iz krivičnog dela nadležna specijalizovana organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova. Poslove predviđene ovim zakonom Jedinica obavlja po službenoj dužnosti ili po odluci javnog tužioca ili suda.

Članovi 8. do 15. Zakona odnose se na Direkciju za upravljanje oduzetom imovinom. Članom 9. Zakona određene su nadležnosti Direkcije, a to su pre svega da upravlja oduzetom imovinom proisteklom iz krivičnog dela, vrši procenu oduzete imovine, vodi evidencije o oduzetoj imovini, kao i da učestvuje u pružanju međunarodne pravne pomoći vezane za oduzimanje imovine proistekle iz krivičnog dela. Novinu predstavlja rešenje da Direkcija upravlja i imovinom koja je trajno oduzeta i posle pravnosnažnosti rešenja o trajnom oduzimanju.

Članom 10. Zakona predviđeno je da je sedište Direkcije u Beogradu, sa mogućnošću da se mogu obrazovati posebne organizacione jedinice izvan sedišta, a član 11. Zakona propisuje da Direkcijom rukovodi direktor koga postavlja i razrešava Vlada, na predlog ministra nadležnog za poslove pravosuđa. Za direktora može biti postavljeno lice koje ispunjava opšte uslove za rad u organima državne uprave, ima završen pravni ili ekonomski fakultet i najmanje devet godina radnog iskustva. Direktor ne može biti član organa političke stranke.

Odredbama čl. 12. do 15. Zakona propisano je da se na rad Direkcije, kao i na položaj zaposlenih u Direkciji, primenjuju propisi o opštem upravnom postupku, državnoj upravi i državnim službenicima i nameštenicima. Nadzor nad radom Direkcije vrši Ministarstvo pravde i državne uprave. Imajući u vidu da određeni da direktor i određeni državni službenici zaposleni u Direkciji obavljaju poslove koje se odnose na neposredno izvršenje odluka suda koje se odnose na oduzimanje imovine, predviđeno je da oni imaju službenu značku i legitimaciju.

Glava III. Postupak (čl.16. do 48.)

U odredbama ove glave Zakona sadržane su najveće novine u odnosu na važeći Zakon o oduzimanju imovine proistekle iz krivičnog dela.

Članom 16. Zakona propisano je da su u postupku oduzimanja imovine proistekle iz krivičnog dela nadležni organi dužni da vode računa o časti i dostojanstvu vlasnika.

Odredbama čl. 17. do 22. Zakona uređena je finansijska istraga. U finansijskoj istrazi prikupljaju se dokazi o imovini, zakonitim prihodima okrivljenog, okrivljenog saradnika i ostavioca, kao i dokazi o imovini koji je nasledio pravni sledbenik, odnosno dokazi o imovini i naknadi za koju imovina prenetna na treće lice. Finansijska istaga se pokreće naredbom javnog tužioca, koji i rukovodi istragom, a dokaze prikuplja Jedinica za finansijsku istragu. Državni i drugi organi, organizacije i javne službe, kao i fizička i pravna lica koja drže isprave i dokaze o izvorima sticanja prihoda i imovine po bilo kojoj osnovi, dužni su da omogućće uvid ili ih predaju Jedinici, ako je verovatno da bi se na osnovu njih mogla identifikovati imovina proistekla iz krivičnog dela. Uvid i dostava predmeta, evidencija, dokumenata i podataka ne mogu se uskratiti pozivanjem na obavezu čuvanja tajne. Javni tužilac može narediti bankarskoj ili drugoj finansijskoj organizaciji da Jedinici dostavi podatke o stanju poslovnih i ličnih računa i sefova vlasnika, a Jedinica je ovlašćena da vrši automatsku obradu podataka ovih podataka, u cilju prikupljanja dokaza o imovini proistekloj iz krivičnog dela.

Postupak za privremeno oduzimanje imovine uređen je odredbama čl. 23. do 37. Zakona.

Članom 23. Zakona propisano je da javni tužilac može podneti zahtev za privremeno oduzimanje imovine kada postoji opasnost da bi kasnije oduzimanje te

imovine bilo otežano ili onemogućeno. Imajući u vidu da su trenutno na snazi dva Zakonika o krivičnom postupku, predviđeno je da o zahtevu javnog tužioca, u zavisnosti od faze krivičnog postupka, odlučuje istražni sudija ili sudija za prethodni postupak, ako se zahtev podnosi u fazi krivične istrage, odnosno predsednik veća pred kojim se održava glavni pretres, ako se zahtev podnosi u toj fazi krivičnog postupka.

Članom 24. Zakona predviđeno je ovlašćenje javnog tužioca da može doneti naredbu o zabrani raspolaganja imovinom i pre nego što sud odluči o njegovom zahtevu, ali samo u slučaju da postoji opasnost da će vlasnik raspolagati imovinom pre nego što sud odluči o zahtevu. Značajnu novinu predstavlja ograničenje da ova naredba može da bude snazi do odluke suda po zahtevu javnog tužioca, ali najviše tri meseca od dana donošenja, čime je javni tužilac obavezan da u tom roku podnese zahtev sudu za privremeno oduzimanje imovine. Na taj način se sprečava mogućnost da privremeno oduzimanje imovine na osnovu naredbe javnog tužioca traje neograničeno, što je veoma značajno sa stanovišta poštovanja ljudskih prava. Pored toga, precizirano je da se privremeno oduzete pokretne stvari po naredbi javnog tužioca poveravaju na upravljanje Direkcije, što nije bilo uređeno važećim zakonom.

Članom 25. Zakona uvedena je novina da sud o zahtevu javnog tužioca za privremeno oduzimanje imovine odlučuje u roku od osam dana od dana prijema zahteva, bez održavanja ročišta, a na osnovu dokaza koje je dostavio javni tužilac. Time se postiže veća efikasnost u postupku privremenog oduzimanja imovine. Takođe, kao poseban uslov za određivanje privremenog oduzimanja imovine predviđeno je da vrednost imovine čije se oduzimanje traži prelazi iznos od milion i petsto hiljada dinara, čime se izbegava vođenje ovog „ekskluzivnog” postupka za imovinu manje vrednosti, što je prema primerima iz prakse često bilo slučaj, a što je izazivalo probleme u radu kako Jedinice za finansijske istrage i Direkcije za upravljanje oduzetom imovinom, a nije doprinosilo cilju zbog kojeg je zakon donet, a to je, pre svega, suzbijanje organizovanog kriminala i visoke korupcije.

Odredbama čl. 26. do 28. Zakona propisana je sadržina rešenja o privremenom oduzimanju imovine, ograničenja koja se odnose na imovinu koja se ne može privremeno oduzeti, kao i dostavljanje rešenja. Zakonsku novinu predstavlja propisivanje dejstva rešenja o privremenom oduzimanju imovine u slučaju otvaranja stečajnog postupka nad pravnim licem koje je obuhvaćeno rešenjem, budući da to nije bilo regulisano važećim zakonom, a stvaralo je velike probleme u praksi Direkciji koja je nadležna za upravljanje privremeno oduzetom imovinom.

Članom 29. Zakona propisano je da se protiv rešenja o privremenom oduzimanju imovine može podneti prigovor, o kome odlučuje vanpretresno veće istog suda.

Odredbama čl. 30. i 31. Zakona propisano je održavanje ročišta za odlučivanje po prigovoru na rešenje o privremenom oduzimanju imovine. Ročište se održava najkasnije 15 dana od dana podnošenja prigovora, a nedolazak uredno obavještenih stranaka ne sprečava njegovo održavanje.

Članom 32. Zakona predviđeno je da sud u roku od osam dana od dana održavanja ročišta donosi odluku po prigovoru. Sud će odbaciti prigovor ako je neblagovremen, nepotpun ili izjavljen od neovlašćenog lica. Sud može odbiti prigovor kao neosnovan ili usvojiti prigovor u celini i delimično i odrediti ili ukinuti privremeno oduzimanje imovine.

Članom 33. Zakona predviđeno je pravno sredstvo protiv rešenja kojim se prigovor odbija, a to je žalba koju mogu izjaviti stranke (javni tužilac i vlasnik), u roku od tri dana od dana dostavljanja rešenja. Rešavajući po žalbi, sud može žalbu

odbaciti kao neblagovremenu ili nedozvoljenu, odbiti žalbu kao neosnovanu ili usvojiti žalbu i rešenje preinačiti ili ukinuti i predmet vratiti na ponovno odlučivanje. U cilju efikasnosti postupka, propisano je da ako je istom predmetu rešenje već jedanput ukinuto, drugostepeni sud mora doneti odluku, s tim da pobijano rešenje ne može ukinuti i uputiti na ponovno odlučivanje prvostepenom sudu.

Članom 34. Zakona propisano je da privremeno oduzimanje imovine prestaje ako javni tužilac ne podnese zahtev za trajno oduzimanje imovine, ako rešenje o privremenom oduzimanju bude pravnosnažno ukinuto ili, što predstavlja novinu, bude zamenjeno merom zabrane raspolaganja oduzetom imovinom. Sud može po službenoj dužnosti ili na zahtev stranaka ili predlog Direkcije, u slučaju da je upravljanje privremeno oduzetom imovinom otežano ili pruzrokuje nesrazmerno visoke troškove, preispitati odluku o privremenom oduzimanju imovine proistekle iz krivičnog dela i tu odluku ukinuti ili je zameniti merom zabrane raspolaganja privremeno oduzetom imovinom.

Članom 35. Zakona što predstavlja novinu u odnosu na važeći zakon, propisani su razlozi zbog kojih sud može doneti rešenje o ukidanju privremenog oduzimanja imovine ili o meri zabrane raspolaganja privremeno oduzetom imovinom. Pre donošenja ovih rešenja, sud može zakazati ročište da bi se preispitala odluka o određivanju privremenog oduzimanja imovine proistekle iz krivičnog dela. Protiv ovih rešenja, može se izjaviti žalba o kojima odlučuje vanpretresno veće (član 37. Zakona). Protiv rešenja o odbačaju ili odbijanju zahteva stranaka ili predloga Direkcije za preispitivanje odluke o privremenom oduzimanju imovine proistekle iz krivičnog dela, žalba nije dozvoljena (član 36. Zakona).

Postupak za trajno oduzimanje imovine proistekle iz krivičnog dela uređen je čl. 38. do 48. Zakona.

Članom 38. Zakona, propisano je da javni tužilac podnosi zahtev za trajno oduzimanje imovine proistekle iz krivičnog dela u roku od tri meseca od dana dostavljanja pravnosnažne presude kojom je utvrđeno da je učinjeno krivično delo propisano ovim zakonom. Kao što je već rečeno, ovakvo rešenje predstavlja jednu od najvećih novina u odnosu na važeći zakon jer se postupak za trajno oduzimanje imovine vodi tek po pravnosnažnom okončanju krivičnog postupka, čime se izbegava uticaj odluke u postupku za trajno oduzimanje imovine na odluku u krivičnom postupku u kome se utvrđuje krivica okrivljenog, što bi se moglo desiti u praksi po odredbama važećeg zakona. Sa druge strane predloženo rešenje ne utiče na efikasnost postupka za oduzimanje imovine proistekle iz krivičnog dela, jer privremeno oduzimanje imovine može trajati do pravnosnažnog okončanja postupka za trajno oduzimanje imovine, pa stoga ne postoji opasnost da oduzimanje imovine bude onemogućeno. Pored toga članom 38. Zakona određena je sadržina zahteva javnog tužioca za trajno oduzimanje imovine, nadležnost vanpretresnog veća za odlučivanje po zahtevu i hitnost postupka za trajno oduzimanje imovine proistekle iz krivičnog dela.

Članom 39. Zakona propisano je da se odluka o trajnom oduzimanju imovine proistekle iz krivičnog dela donosi na glavnom ročištu. Pre održavanja glavnog ročišta, sud u roku od 30 dana od podnošenja zahteva javnog tužioca sud zakazuje pripremno ročište radi predlaganja dokaza (član 40. Zakona). Glavno ročište se održava u roku od tri meseca od održavanja pripremnog ročišta, s tim što se može odložiti za najviše još tri meseca zbog pribavljanja dokaza (član 41. Zakona). Vlasniku će se poziv dostaviti tako da između dana dostavljanja poziva i dana održavanja ročišta ima najmanje 15 dana (član 42. Zakona), kako bi mu bilo ostavljeno dovoljno vremena za pripremu. Na glavnom ročištu javni tužilac iznosi dokaze o imovini koju okrivljeni, odnosno okrivljeni saradnik poseduje, o njihovim zakonitim prihodima i okolnostima koje ukazuju na postojanje očigledne nesrazmere

između imovine i zakonitih prihoda. Okrivljeni, okrivljeni saradnik, odnosno njihovi punomoćnici se izjašnjavaju o navodima javnog tužioca. Ako je zahtev usmeren na imovinu pravnog sledbenika ili trećeg lica, javni tužilac iznosi dokaze da je pravni sledbenik nasledio imovinu proisteklu iz krivičnog dela, odnosno da je imovina prenetna na treće lice bez naknade ili uz naknadu koja očigledno ne odgovara stvarnoj vrednosti, a u cilju osujećenja oduzimanja imovine. Pravni sledbenik, treće lice, odnosno njihovi punomoćnici se izjašnjavaju o navodima javnog tužioca (član 43. Zakona). Ovakvo rešenje je u skladu i sa praksom Evropskog suda za ljudska prava.

Članom 44. Zakona je propisano da po okončanju glavnog ročišta sud donosi rešenje kojim usvaja ili odbija zahtev za trajno oduzimanje imovine, a zatim se propisuje sadržina rešenja i dostavljanje.

Članom 45. Zakona daje se ovlašćenje sudu da u rešenju o trajnom oduzimanju imovine odluči o imovinskopravnom zahtevu oštećenog i troškovima upravljanja privremeno oduzetom imovinom, odnosno o izlučenju sredstava iz trajno oduzete imovine za namirenje ovog zahteva, odnosno troškova. Pored toga, sud će u rešenju o trajnom oduzimanju imovine vlasniku ostaviti deo imovine ako bi njenim oduzimanjem bilo dovedeno u pitanje održavanje vlasnika i lica koje je dužan da izdržava u skladu sa odredbama zakona koji uređuje izvršenje i obezbeđenje.

Članom 46. Zakona predviđeno je da po rešenju za trajno oduzimanje imovine proistekle iz krivičnog dela upravlja Direkcija, do pravnosnažnog okončanja postupka.

Odredbama čl. 47. i 48. uređen je postupak po žalbi na rešenje o trajnom oduzimanju imovine proistekle iz krivičnog dela. O žalbi na navedeno rešenje odlučuje nadležni drugostepeni sud. Rešavajući o žalbi sud može žalbu odbaciti kao neblagovremenu ili nedozvoljenu, odbiti žalbu kao neosnovanu ili uvažiti žalbu i rešenje preinačiti ili ukinuti i predmet uputiti na ponovno odlučivanje. U cilju efikasnosti postupka propisano je da

ako je u istom predmetu rešenje već jedanput bilo ukinuto, drugostepeni sud će zakazati ročište i odlučiti o žalbi, s tim da rešenje ne može ukinuti i predmet uputiti na ponovno odlučivanje prvostepenom sudu.

Glava IV. Upravljanje oduzetom imovinom (čl. 49. do 63.)

Članom 49. Zakona propisano je da je Direkcija dužna da oduzetom imovinom upravlja sa pažnjom dobrog domaćina, odnosno dobrog stručnjaka. Direkcija upravlja oduzetom imovinom po prijemu rešenja o privremenom oduzimanju imovine, odnosno rešenja o trajnom oduzimanju imovine. U cilju efikasnijeg upravljanja oduzetom imovinom, dato je ovlašćenje ministru nadležnom za pravosuđe da podzakonskim aktom bliže uredi postupanje Direkcije, a u vezi sa tim i ovlašćenje Direkciji da ugovara usluge u cilju obavljanja poslova iz svoje nadležnosti u skladu sa aktom ministra.

Članom 50. Zakona predviđeno je da Direkcija o oduzetoj imovini kojom upravlja sačinjava zapisnik i vodi posebnu evidenciju, čiju sadržinu bliže propisuje ministar nadležan za pravosuđe.

Članom 51. Zakona propisano je da izvršenje rešenja suda o privremenom oduzimanju i imovine neposredno sprovodi. Direkcija. Ovakvo rešenje je preciznije u odnosu na rešenje iz važećeg zakona i na taj način se izbegavaju problemi koji su se pojavili u praksi u vezi sa izvršenjem rešenja suda o privremenom oduzimanju imovine.

Članom 52. Zakona data je mogućnost direktoru Direkcije da može odlučiti da privremeno oduzeta imovina ostane kod vlasnika, odnosno da je može poveriti na upravljanje drugom pravnom ili fizičkom licu, na osnovu ugovora.

Član 53. Zakona predstavlja značajnu novinu u odnosu na važeći zakon. Naime, budući da su se u dosadašnjoj praksi primene važećeg zakona pojavili veliki problemi u upravljanju privremeno oduzetim pravnim licima, predloženom odredbom daje se ovlašćenje Direkciji da može poslove upravljanja privremeno oduzetim pravnim licem preneti na fizičko ili drugo pravno lice na osnovu posebnog ugovora.

Članom 54. Zakona uređuje se postupanje sa predmetima od istorijske, kulturne i naučne vrednosti, odnosno dragocenostima. Ove predmete Direkcija predaje na čuvanje ustanovama odgovornim za čuvanje zbirki naučnih i kulturnih dobara, odnosno Narodnoj banci Srbije, kada su u pitanju dragocenosti. Pored toga, privremeno oduzeto oružje se predaje na čuvanje Ministarstvu unutrašnjih poslova, a trofejno oružje muzeju. Privremeno oduzeti strani i domaći novac oročavaju se pod najpovoljnijim uslovima kod Narodne banke Srbije.

Odredbama čl. 55. i 56. Zakona propisana su ovlašćenja Direkciji da može bez odlaganja prodati privremeno oduzeti pokretnu imovinu, a u cilju očuvanja vrednosti te imovine, kao i da može prodati privremeno oduzetu pokretnu imovinu u cilju održavanja privremeno oduzete nepokretne imovine koja je oduzeta od istog vlasnika.

Članom 57. Zakona uređen je način prodaje pokretne imovine od strane Direkcije.

Član 58. Zakona predviđeno je da privremeno oduzeta pokretna imovina koja ne bude prodana u roku dužem od godinu dana može biti poklonjena u humanitarne svrhe, na osnovu odluke Vlade, po pribavljenom mišljenju ministra nadležnog za zdravlje ili socijalnu zaštitu ili uništena. Pored toga, propisano je i uništavanje, pod nadzorom Direkcije, oduzete imovine koja se ne može prodati iz zdravstvenih i drugih razloga.

Članom 59. Zakona propisana je da se novčana sredstva dobijena upravljanjem i prodajom pokretne imovine čuvaju na posebnom računu Direkcije, a mogu se koristiti za povraćaj imovine i naknadu štete i troškove. Novinu predstavlja mogućnost da se ta sredstva mogu se privremeno koristiti za poslovanje pravnog lica čijom imovinom upravlja Direkcija, radi sprečavanja umanjenja vrednosti privremeno oduzete imovine.

Odredbama čl. 60. i 61. Zakona uređen je postupak povraćaja imovine, odnosno obeštećenje vlasnika privremeno oduzete imovine, za koju je, u skladu sa ovim zakonom, utvrđeno da ne potiče iz krivičnog dela.

Članom 62. Zakona propisano je da imovina i novčana sredstva dobijena prodajom privremeno oduzete imovine postaje svojina Republike Srbije, kada odluka o trajnom oduzimanju imovine postane pravnosnažna. Novinu predstavlja rešenje da trajno oduzeto nepokretnom imovinom upravlja Direkcija za upravljanje imovinom do odluke Vlade o raspolaganju tom imovinom. Na ovaj način javnost će biti bolje upoznata sa podacima o tome koja je imovina oduzeta u skladu sa odredbama ovog zakona, kao i u koje svrhe se ta imovina koristi.

Članom 63. Zakona propisana je namena novčanih sredstava dobijenih prodajom trajno oduzete imovine. Ova sredstva, po odbitku troškova upravljanja i namirenja imovinskopravnog zahteva oštećenog, uplaćuju se u budžet Republike Srbije.

Glava V. Međunarodna saradnja (čl. 64. do 78.)

Članom 64. Zakona predviđen je primat međunarodnog sporazuma u odnosu na odredbe ovog zakona koje se odnose na pružanje međunarodne pravne pomoći. Pored toga, uveden je princip uzajmanosti u pružanju međunarodne pravne pomoći predviđene ovim zakonom, u slučaju nepostajanja međunarodnog sporazuma.

Odredbama čl. 65. i 66. Zakona određeno je šta obuhvata međunarodna saradnja u predmetnoj oblasti, kao i pretpostavke za pružanje međunarodne pravne pomoći u smislu ovog zakona.

Članom 67. Zakona uređen je način dostavljanja molbe inostranog organa za saradnju. Predviđeno je da se dostavljanje nadležnom organu vrši posredstvom ministarstva nadležnog za pravosuđe, a u hitnim slučajevima, pod uslovom uzajamnosti, molba za pronalaženje, zabranu raspolaganja, odnosno privremeno oduzimanje imovine može se dostaviti posredstvom Jedinice za finansijsku istragu.

Odredbama čl. 68. do 71. Zakona uređena je sadržina molbe za saradnju, molbe za pronalaženje imovine proistekle iz krivičnog dela, molbe za zabranu raspolaganja, odnosno privremeno oduzimanje imovine proistekle iz krivičnog dela i molbe za trajno oduzimanje imovine proistekle iz krivičnog dela.

Odredbama čl. 72. do 78. Zakona uređen je postupak koji sprovode domaći organi po molbi inostranog organa. Članom 77. Zakona propisano je da privremeno oduzimanje imovine traje do okončanja krivičnog postupka, odnosno postupka za trajno oduzimanje imovine u državi molilji. Zakon ograničava privremeno oduzimanje imovine po molbi strane države na period od dve godine od dana donošenja rešenja domaćeg suda, s tim što se ovaj rok može, iz opravdanih razloga, produžiti za još dve godine.

Glava VI. Prelazne i završne odredbe (čl. 79. do 84.)

Članom 79. Zakona predviđeno je da Jedinica za finansijsku istragu Ministarstva unutrašnjih poslova i Direkcija za upravljanje oduzetom imovinom koje su obrazovane, odnosno osnovane u skladu sa važećim Zakonom o oduzimanju imovine proistekle iz krivičnog dela nastavljaju sa radom u skladu sa Zakonom.

Članom 80. Zakona određen je rok za donošenje podzakonskih akata i predviđeno važenje podzakonskih donetih po važećem Zakonu o oduzimanju imovine proistekle iz krivičnog dela do donošenja podzakonskih akata u skladu sa Zakonom.

Članom 82. Zakona predviđeno da će se započeti postupci do dana stupanja na snagu Zakona, okončati po odredbama važećeg Zakona o oduzimanju imovine proistekle iz krivičnog dela.

Odredbama čl. 83. i 84. Zakona određen je prestanak važenja postojećeg Zakona o oduzimanju imovine proistekle iz krivičnog dela, kao i stupanje Zakona na snagu. Predviđeno je odloženo stupanje na snagu odredaba člana 2. Zakona za 15. april 2013. godine, radi usklađivanja sa izmenama i dopunama Krivičnog zakonika iz decembra 2012. godine, kojim je predviđeno da tog dana stupe na snagu odredbe koje se odnose na krivična dela zloupotreba položaja odgovornog lica i zloupotreba službenog položaja, a imajući u vidu da su ta krivična dela navedena i u članu 2. Zakona.

IV. FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti dodatna finansijska sredstva u budžetu Republike Srbije.

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Predlaže se da se ovaj zakon donese po hitnom postupku, budući da bi njegovo nedonošenje po hitnom postupku moglo da prouzrokuje štetne posledice po rad javnog tužilaštva, sudova i drugih organa u Republici Srbiji, jer je neophodno da stupi na snagu do 15. aprila 2013. godine, kada na snagu stupaju određene odredbe

Krivičnog zakonika kojima se propisuju krivična dela za koja se primenjuje oduzimanje imovine u skladu sa Zakonom o oduzimanju imovine proistekle iz krivičnog dela.